

Árvey Viktor

New York City

Jelen tanulmány célja New York City iskolai fegyelmező intézkedéseire és fegyelmi eljárására vonatkozó szabályok összegyűjtése. A tanulmányban nem célozom minősíteni az egyes szabályokat, csupán összegezni, csoportosítani, feldolgozni.

A tanulmány egyes fejezeteiben New York fegyelmi eljárásaira vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket tekintem át. Ennek célja, hogy megállapítsam, mekkora az állami kontroll szerepe, mennyire részletesen határozza meg az állam kötelező előírásokkal az iskolai fegyelmi eljárások menetét, illetve mennyit bíz ebből az oktatási szereplőkre.

Ezt követően az iskolai fegyelmi eljárások döntéshozóit veszem számba. Ez az összegzés azért lehet hasznos, mert kiderül belőle, mennyire jut szerephez a fegyelmi eljárások során a pedagógus, az intézmények vezetője, mennyire a nevelési-oktatási intézményeken belül szerveződő bizottság, illetve az intézményektől viszonylag független fenntartó. Továbbá differenciált-e a rendszer, azaz különböző súlyú döntéseket más-más személy vagy testület hoz-e meg.

Utána áttekintem, hogy a new yorki iskolákban mi minősülhet kötelezettségszegésnek, miért járhat fegyelmi büntetés.

Végül áttekintem a kiszabható büntetéseket és elrendelésük eljárási szabályait, valamint az alkalmazható alternatív büntetéseket.

Vonatkozó rendelkezések

A new yorki iskolák fegyelmi szabályzatait elsősorban az iskolák nevelő testülete készíti el. Az előírásoknak természetesen meg kell felelni az alkotmányos szabályozásnak, és nem lehetnek törvényekbe ütközőek. A szabályok megfelelőségét a kerületi hatóságok vizsgálják. New York esetében a város oktatási főosztályának vezetője, tanácsnoka (Chancellor) bocsátott ki általános rendelkezéseket és iránymutatásokat, amelyeket az iskolák fegyelmi szabályzatainak megalkotásánál figyelembe kell venni.

A döntéshozók

New York oktatási főosztályának vezetője által kibocsátott iránymutatás több személyt is felhatalmaz fegyelmi intézkedések megtételére. A legmagasabb szintű döntéseket (például kizárás az iskolából, 5 napnál hosszabb eltiltás az osztálylátogatástól) a kerületi oktatási szuperintendáns hozhatja meg, a középszintű döntéseket (például 5 napnál rövidebb eltiltás az osztálylátogatástól) meghozatalára az iskola igazgatója jogosult, kisebb jelentőségű döntéseket (például a tanórán való részvétel felfüggesztése) pedig a tanárok is meghozhatnak.

Fontos azonban kiemelni, hogy szinte minden döntésről azonnal értesíteni kell a fellebbviteli fórumot (azaz a tanárnak az igazgatót, az igazgatónak a szuperintendánst, a szuperintendánsnak pedig a városi iskolai és ifjúságvédelmi főosztály vezetőjét).

A kötelezettségszegések

A new yorki fegyelmi szabályzatokról szóló iránymutatás (NYC Discipline Code)¹ egy hosszas felsorolást tartalmaz a tanulók által elkövethető szabályszegésekről. Az iránymutatás kihangsúlyozza, hogy a felsorolás nem kimerítő, hanem példálódzó jellegű, azaz egy tanulói magatartás akkor is kötelezettségszegésnek minősülhet, ha nincs a szabályzatban felsorolva, de azzal a tanuló súlyosan megszegi az oktatási intézmény rendjét.

Az iránymutatás életkor szerint két különböző csoportot képez a kötelezettségszegések kategorizálásakor. Külön listát készít az óvodától a hatodik évfolyamig terjedően és külön felsorolást a 6. évfolyamtól a 12. évfolyamig bezárólag. A kötelezettségszegések listája ezen túlmenően 5-5 szintre van osztva. Az egyes szinteknél a szabálysértések mellett megtalálhatóak az azon a szinten kiszabható büntetések, valamint alkalmazható alternatív büntetések is.

A fegyelmi szabályzatra vonatkozó iránymutatások kiemelik, hogy az egyes kötelezettségszegések megítélésénél figyelemmel kell lenni a gyermek korára, érettségére, az ügy összes körülményeire, valamint a tanuló korábbi szabálysértéseire. A büntetések kiszabásánál, ahol ez helyénvaló, a fokozatosság elvét alkalmazni kell, ugyanakkor visszaesők esetén bármely büntetés kiszabható.

---

¹ NYC Citywide Standards of Discipline and Intervention Measures (The Discipline Code and Bill of Student Rights and Responsibilities K-12) <http://schools.nyc.gov/NR/rdonlyres/B4C3EAD9-AA61-4430-A6C3-D389F6238700/66073/DiscCode200981109_Final_English.pdf>, letöltve: 2009.11.10.

Kötelezettségsegések listája óvodától – a 6. évfolyamig²

	Kötelezettségsegés	Alkalmazható büntetések	Alkalmazható alternatív büntetések
1. szint	• igazolatlan hiányzás • késés • kitiltott tárgyaknak az iskolába hozatala • az osztályterem engedély nélkül történő elhagyása • a tanítás rendjét zavaró viselkedés • sértő kifejezések használata • nem engedélyezett tartalmak publikálása • iskolai kommunikációs eszközök engedély nélkül történő használata	• tanári intő • igazgatói intő • tanár-diák konferencia • szülő-tanár-diák konferencia • felfüggesztés a tanóra látogatása alól	• a szülőkkel való kapcsolatteremtés • tanácsadói beavatkozás • életvezetési tárgyalás • egyéni és kortárs megbeszélések • kortárs mediáció • mentor programok • egyéni fejlesztési szerződés • együttműködés tanulói személyiség csoporttal • konfliktuskezelési műhelyek • részvétel közösségi munkában (szülői egyetértéssel) • jelentkezés közösségi szervezetnél

² NYC Discipline Code 12-17. pp.

2. szint	• dohányzás • szerencsejáték • becsületsértés • pedagógusok félrevezetése • rongálás • iskolabusz rendjének megzavarása • az iskola engedély nélküli elhagyása • nem kívánatos testi kontaktus • internet használati szabályok megsértése • csalás (különösen plágium; iskolai, országos tesztek másolása, megszerzése, stb.) • 1. szintű kötelezettségzegés ismételt elkövetése	• tanári intő • igazgatói intő • tanár-diák konferencia • szülő-tanár-diák konferencia • felfüggesztés a tanóra látogatása alól • igazgatói eltiltás az osztály látogatásától	• visszatérést segítő program • a szülőkkel való kapcsolatteremtés • tanácsadói beavatkozás • életvezetési tárgyalás • egyéni és kortárs megbeszélések • kortárs mediáció • mentor programok • egyéni fejlesztési szerződés • együttműködés tanulói személyiség csoporttal • konfliktuskezelési műhelyek • részvétel közösségi munkában (szülői egyetértéssel) • jelentkezés közösségi szervezetnél • jelentkezés függőség leküzdését segítő szervezetnél • jelentkezés erőszak, illetve szexuális visszaélés áldozatait segítő szervezetnél

3. szint	• diszkriminatív megnyilvánulások használata • lökdösődés vagy hasonló jellegű fizikai erőszak használata • leköpés vagy tárgynak máshoz vágása • segítségnyújtás engedély nélküli személynek az iskolába bejutásához • érdemjegy jogosulatlan megváltoztatása • bandához tartozó öltözet viselése, viselkedés tanúsítása (például fejpánt viselése, graffiti festése) • rágalmazás • 2. szintű kötelezettségszegés ismételt elkövetése	• tanári intő • igazgatói intő • tanár-diák konferencia • szülő-tanár-diák konferencia • felfüggesztés a tanóra látogatása alól • igazgatói eltiltás az osztály/iskola látogatásától • 10 napig terjedő szuperintendánsi eltiltás az osztály/iskola látogatásától	• visszatérést segítő program • a szülőkkel való kapcsolatteremtés • tanácsadói beavatkozás • életvezetési tárgyalás • egyéni és kortárs megbeszélések • kortárs mediáció • mentor programok • egyéni fejlesztési szerződés • együttműködés tanulói személyiség csoporttal • konfliktuskezelési műhelyek • részvétel közösségi munkában (szülői egyetértéssel) • jelentkezés közösségi szervezetnél • jelentkezés függőség leküzdését segítő szervezetnél • jelentkezés erőszak, illetve szexuális visszaélés áldozatait segítő szervezetnél • jelentkezés iskolai székálás, megfélemlítés (bullying) áldozatait segítő szervezeteknél

4. szint	• mások fizikai erőszak kilátásba helyezésével való fenyegetése • baleset okozása • baleset okozása az iskolabuszon • mások szekálása, csicskáztatása (főleg ha diszkriminatív motivációból adódik) (bullying) • szexuálisan zaklató megnyilvánulások használata (mind verbális, mind non-verbális) • drogok, alkohol vagy engedély nélküli gyógyszer birtoklása • lopás • tűzriadó indokolatlan bekapcsolása • hamis bombariadó • súlyos vagy tömeges baleset lehetőségének előidézése, illetve komoly baleset okozása féktelen magatartás tanúsításával vagy veszélyes tárgy használatával • tűzgyújtás • felkelés szítása • II. kategóriájú fegyver viselése (például gázspray, lőszer, kisebb szúrófegyver) • 3. szintű kötelezettségzegés ismételt elkövetése	• tanári intő • igazgatói intő • tanár-diák konferencia • szülő-tanár-diák konferencia • felfüggesztés a tanóra látogatása alól • igazgatói eltiltás az osztály/iskola látogatásától • 90 napig terjedő szuperintendánsi eltiltás az osztály/iskola látogatásától	• visszatérést segítő program • a szülőkkel való kapcsolatteremtés • tanácsadói beavatkozás • életvezetési tárgyalás • egyéni és kortárs megbeszélések • kortárs mediáció • mentor programok • egyéni fejlesztési szerződés • együttműködés tanulói személyiség csoporttal • konfliktuskezelési műhelyek • részvétel közösségi munkában (szülői egyetértéssel) • jelentkezés közösségi szervezetnél • jelentkezés függőség leküzdését segítő szervezetnél • jelentkezés erőszak, illetve szexuális visszaélés áldozatait segítő szervezetnél • jelentkezés iskolai szekálás, megfélemlítés (bullying) áldozatait segítő szervezeteknél

5. szint	• rablás • súlyosan erőszakos cselekmény • erőszakos cselekmény csoportos vagy banda tagjaként történő elkövetése • nemi erőszak vagy szexuális erőszak • drogterjesztés • I. kategóriájú fegyver viselése (például lőfegyver, nagyobb szúrófegyver, vipera) • fegyverhasználat	• tanári intő • igazgatói intő • tanár-diák konferencia • szülő-tanár-diák konferencia • felfüggesztés a tanóra látogatása alól • igazgatói eltiltás az osztály/iskola látogatásától • 1 évig terjedő szuperintendánsi eltiltás az osztály/iskola látogatásától	• visszatérést segítő program • a szülőkkel való kapcsolatteremtés • tanácsadói beavatkozás • életvezetési tárgyalás • egyéni és kortárs megbeszélések • kortárs mediáció • mentor programok • egyéni fejlesztési szerződés • együttműködés tanulói személyiség csoporttal • konfliktuskezelési műhelyek • részvétel közösségi munkában (szülői egyetértéssel) • jelentkezés közösségi szervezetnél • jelentkezés függőség leküzdését segítő szervezetnél • jelentkezés erőszak, illetve szexuális visszaélés áldozatait segítő szervezetnél • jelentkezés iskolai szekálás, megfélemlítés (bullying) áldozatait segítő szervezeteknél

Kötelezettségsegések listája 6. évfolyamtól – a 12. évfolyamig³

	Kötelezettségsegés	Alkalmazható büntetések	Alkalmazható alternatív büntetések
1. szint	• igazolatlan hiányzás • késés • órára történő be nem járás (azaz a tanuló az iskola területén tartózkodik, de a tanórájára nem megy be) • kitiltott tárgyaknak az iskolába hozatala • az osztályterem engedély nélkül történő elhagyása • a tanítás rendjét zavaró viselkedés • sértő kifejezések használata • nem engedélyezett tartalmak publikálása • iskolai kommunikációs eszközök engedély nélkül történő használata • személyazonosság igazolásának hiánya	• tanári intő • igazgatói intő • tanár-diák konferencia • szülő-tanár-diák konferencia • felfüggesztés a tanóra látogatása alól	• a szülőkkal való kapcsolatteremtés • tanácsadói beavatkozás • életvezetési tárgyalás • egyéni és kortárs megbeszélések • kortárs mediáció • mentor programok • egyéni fejlesztési szerződés • együttműködés tanulói személyiség csoporttal • konfliktuskezelési műhelyek • részvétel közösségi munkában (szülői egyetértéssel) • jelentkezés közösségi szervezetenél

³ NYC Discipline Code 18-24. pp.

2. szint	• dohányzás • szerencsejáték • becsületsértés • pedagógusok félrevezetése • rongálás • iskolabusz rendjének megzavarása • 1. szintű kötelezettségzegés ismételt elkövetése	• tanári intő • igazgatói intő • tanár-diák konferencia • szülő-tanár-diák konferencia • felfüggesztés a tanóra látogatása alól • igazgatói eltiltás az osztály látogatásától	• visszatérést segítő program • a szülőkkel való kapcsolatteremtés • tanácsadói beavatkozás • életvezetési tárgyalás • egyéni és kortárs megbeszélések • kortárs mediáció • mentor programok • egyéni fejlesztési szerződés • együttműködés tanulói személyiség csoporttal • konfliktuskezelési műhelyek • részvétel közösségi munkában (szülői egyetértéssel) • jelentkezés közösségi szervezetnél • jelentkezés függőség leküzdését segítő szervezetnél • jelentkezés erőszak, illetve szexuális visszaélés áldozatait segítő szervezetnél • jelentkezés iskolai székálás, megfélemlítés (bullying) áldozatait segítő szervezeteknél

3. szint	• az iskola engedély nélküli elhagyása • nem kívánatos testi kontaktus • internet használati szabályok megsértése • csalás (különösen plágium, iskolai, országos tesztek másolása, megszerzése, stb.) • diszkriminatív megnyilvánulások használata • lökdösődés vagy hasonló jellegű fizikai erőszak használata • leköpés vagy tárgynak máshoz vágása • segítségnyújtás engedély nélküli személynek az iskolába bejutásához • érdemjegy jogosulatlan megváltoztatása • bandához tartozó öltözet viselése, viselkedés tanúsítása (például fejpánt viselése, graffiti festése) • rágalmazás • 2. szintű kötelezettségzegés ismételt elkövetése	• tanári intő • igazgatói intő • tanár-diák konferencia • szülő-tanár-diák konferencia • felfüggesztés a tanóra látogatása alól • igazgatói eltiltás az osztály/iskola látogatásától • 90 napig terjedő szuperintendánsi eltiltás az osztály/iskola látogatásától	• visszatérést segítő program • a szülőkkel való kapcsolatteremtés • tanácsadói beavatkozás • életvezetési tárgyalás • egyéni és kortárs megbeszélések • kortárs mediáció • mentor programok • egyéni fejlesztési szerződés • együttműködés tanulói személyiség csoporttal • konfliktuskezelési műhelyek • részvétel közösségi munkában (szülői egyetértéssel) • jelentkezés közösségi szervezetnél • jelentkezés függőség leküzdését segítő szervezetnél • jelentkezés erőszak, illetve szexuális visszaélés áldozatait segítő szervezetnél • jelentkezés iskolai szekálás, megfélemlítés (bullying) áldozatait segítő szervezeteknél

4. szint	• mások fizikai erőszak kilátásba helyezésével való fenyegetése • baleset okozása • baleset okozása az iskolabuszon • mások szekálása, csicskáztatása (főleg ha diszkriminatív motivációból adódik) (bullying) • szexuálisan zaklató megnyilvánulások használata (mind verbális, mind non-verbális) • drogok, alkohol vagy engedély nélküli gyógyszer birtoklása • lopás • tűzriadó indokolatlan bekapcsolása • hamis bombariadó • súlyos vagy tömeges baleset lehetőségének előidézése, illetve komoly baleset okozása féktelen magatartás tanúsításával vagy veszélyes tárgy használatával • tűzgyújtás • felkelés szítása • II. kategóriájú fegyver viselése (például gázspray, lőszer, kisebb szúrófegyver) • 3. szintű kötelezettségzegés ismételt elkövetése	• tanári intő • igazgatói intő • tanár-diák konferencia • szülő-tanár-diák konferencia • felfüggesztés a tanóra látogatása alól • igazgatói eltiltás az osztály/iskola látogatásától • 1 évig terjedő szuperintendánsi eltiltás az osztály/iskola látogatásától • kizárás (csak az iskolaév megkezdése előtt 17. életévét betöltött személyt)	• visszatérést segítő program • a szülőkkel való kapcsolatteremtés • tanácsadói beavatkozás • életvezetési tárgyalás • egyéni és kortárs megbeszélések • kortárs mediáció • mentor programok • egyéni fejlesztési szerződés • együttműködés tanulói személyiség csoporttal • konfliktuskezelési műhelyek • részvétel közösségi munkában (szülői egyetértéssel) • jelentkezés közösségi szervezetnél • jelentkezés függőség leküzdését segítő szervezetnél • jelentkezés erőszak, illetve szexuális visszaélés áldozatait segítő szervezetnél • jelentkezés iskolai szekálás, megfélemlítés (bullying) áldozatait segítő szervezeteknél

5. szint	• rablás • súlyosan erőszakos cselekmény • erőszakos cselekmény csoportos vagy banda tagjaként történő elkövetése • nemi erőszak vagy szexuális erőszak • drogterjesztés • I. kategóriájú fegyver viselése (például lőfegyver, nagyobb szúrófegyver, vipera) • fegyverhasználat	• tanári intő • igazgatói intő • tanár-diák konferencia • szülő-tanár-diák konferencia • felfüggesztés a tanóra látogatása alól • igazgatói eltiltás az osztály/iskola látogatásától • 1 évig terjedő szuperintendánsi eltiltás az osztály/iskola látogatásától • kizárás (csak az iskolaév megkezdése előtt 17. életévét betöltött személyt)	• visszatérést segítő program • a szülőkkel való kapcsolatteremtés • tanácsadói beavatkozás • életvezetési tárgyalás • egyéni és kortárs megbeszélések • kortárs mediáció • mentor programok • egyéni fejlesztési szerződés • együttműködés tanulói személyiség csoporttal • konfliktuskezelési műhelyek • részvétel közösségi munkában (szülői egyetértéssel) • jelentkezés közösségi szervezetenél • jelentkezés függőség leküzdését segítő szervezetenél • jelentkezés erőszak, illetve szexuális visszaélés áldozatait segítő szervezetenél • jelentkezés iskolai székálás, megfélemlítés (bullying) áldozatait segítő szervezeteknél

Büntetések és eljárási szabályok⁴

A fegyelmi szabályzatra vonatkozó iránymutatások kiemelik, hogy a büntetések kiszabásánál – ahol ez helyénvaló – a fokozatosság elvét alkalmazni kell.

A *tanári intő*, illetve *igazgatói intő* csak a diák és a szülő felé irányuló jelzés, hogy a tanulóval kapcsolatban magatartási gondok merültek fel. A *tanár-tanuló konferencia*, valamint a *szülő-tanár-tanuló konferencia* egy kötetlen megbeszélés a felek között, amelyen átbeszéljük a történeteket és a tanuló, illetve a szülők megfelelő segítséget kapnak az esetleges problémájuk kezelésére.

Felfüggesztés a tanóra látogatása alól

Ha egy tanuló folyamatosan és többszöri felszólítást követően is olyan magatartást tanúsít, amely zavarja a tanítás rendjét, akkor a diák 1-4 napig terjedő ideig felfüggeszthető a tanórák látogatása alól. Az eltávolított gyermek az iskolán belül egy elkülönített helységben köteles tartózkodni.

Az intézkedést bármely pedagógus alkalmazhatja. Az intézkedés foganatosítása előtt a tanulót fel kell hívni a cselekmény abbahagyására, illetve az eltávolítás elrendelésekor a gyermeknek el kell magyarázni, hogy a büntetést miért kapta. A tanárnak haladéktalanul tájékoztatni kell továbbá az igazgatót az intézkedésről, illetve ki kell töltenie egy formanyomtatványt és azt legkésőbb a tanítási nap végéig az igazgatónak át kell adnia. A nyomtatvány alapján az igazgató a pedagógussal átbeszéli a történeteket és dönt a felfüggesztés fenntartásáról.

A kötelezettségsgző tanulót egy külön terembe kell kísérni, ahol megfelelő felügyeletet és tanulási, valamint házi feladatokat kell számára biztosítani. A felfüggesztésről való mulasztás igazolatlan mulasztásnak minősül.

Az igazgató köteles arról gondoskodni, hogy haladéktalanul, de nem később mint 24 órán belül tájékoztassák a szülőket a felfüggesztésről. A szülőt tájékoztatni kell az eltávolítás tényéről, okáról és arról, hogy konzultációt kérhet az intézkedés okainak átbeszélésére. A konzultáción az igazgató, a tanár és a szülő (ha ez helyénvaló, akkor a tanuló is) megbeszéljük az esetet és alternatív büntetésben (amely bizonyos esetekben kiválthatja az eltávolítást) állapodhatnak meg.

---

⁴ Az alfejezet a New York City Department of Education Regulation of the Chancellor A-443 rendeletének tartalmát dolgozza fel. <<http://docs.nycenet.edu/docushare/dsweb/Get/Document-22/A-443.pdf>>, letöltve: 2009.11.10.

Az igazgató bármikor jogosult a felfüggesztést visszavonni. Erről az intézményvezető köteles az érdekelteket tájékoztatni. A tanár az igazgató ezen intézkedés ellen a Tanácsnokhoz fordulhat.

Ha egy félév folyamán a tanulót három alkalommal felfüggesztik a tanóra látogatása alól, akkor negyedik alkalommal már az igazgatói eltiltás az osztály/iskola látogatásától intézkedés alkalmazását is fontolóra kell venni.

Eltiltás az osztály/iskola látogatásától

A fegyelmi szabályzatra vonatkozó iránymutatás az eltiltással kapcsolatban hangsúlyozza, hogy az nagyon súlyos büntetés, ezért először – ha ez helyénvaló – mindig másik alternatív büntetést kell kiszabni.

Az eltiltás továbbá nem lehet kihatással a gyermek tanulmányaira. Azaz a tanuló az állami és az iskolai beszámolókon, teszteken részt vehet és azokat teljesítheti.

Az eltiltás időtartamára nevelési programot (iskolai és házi feladatokat) kell számára biztosítani, hogy krediteket szerezhessen és ne maradjon el tanulmányaival. A nevelési programot a tanuló saját iskolájában vagy egy másik iskolában is teljesítheti. Ha a tanulót arra kötelezik, hogy a nevelési programját másik iskolában folytassa akkor biztosítani kell számára a másik iskolába történő odautazást.

Olyan nevelési programot, amelyet a tanuló másik iskolában köteles teljesíteni csak a new yorki oktatási főosztály engedélyezhet. A nevelési programban szereplő óraszámoknak meg kell egyeznie a tanuló iskolai óraszámával. Ha a tanuló a nevelési programban megjelölt valamilyen programon nem vesz részt az igazolatlan mulasztásnak minősül.

Igazgatói eltiltás az osztály/iskola látogatásától

Az igazgató 1-5 napig tartó időintervallumra eltilthatja a diákot az osztály/iskola látogatásától, ha súlyosan veszélyezteti mások testi épségét, egészségét, illetve ellehetetleníti az intézmény működését.

A tanulót értesíteni kell az eljárás megindításáról, elé kell tárni a bizonyítékokat, a döntés indokolását. Lehetőséget kell biztosítani a tanuló számára, hogy ellenbizonyítékait előadja.

Ha az igazgató megindítja az eljárást, akkor a gyermek az eltiltó tárgyalás megtartásáig az osztályban maradhat, kivéve, ha az igazgató az intézkedés azonnali végrehajtását rendeli el. Ez utóbbi esetben a gyermeket egy elkülönített tanterembe kell kísérni és a szülők érkezéséig felügyeletet biztosítani.

A szülőket, illetve a szuperintendánst a lehető leghamarabb kell tájékoztatni az intézkedésről, ezen felül írásban is tájékoztatni kell őket a döntésről. A szülők írásbeli tájékoztatásába bele kell foglalni az intézkedés tényét, okát, idejét és a gyermek számára az eltiltás időtartamára meghatározott nevelési programot, valamint a döntés elleni fellebbezési lehetőséget.

A fegyelmi tárgyalást a lehető leghamarabbra össze kell hívni. Az igazgatónak mindent meg kell tennie annak érdekében, hogy a tárgyaláson a szülők részt vegyenek. A tárgyalás célja az eset megbeszélése, a körülmények feltárása, az esetleges alternatív büntetések megbeszélése, a további kötelezettségszegés megelőzésére tett lépések megvitatása, a nevelési program átbeszélése. A tárgyaláson a szülőket jogi képviselő is képviselheti. A tárgyaláson az igazgató dönt az eltiltás fenntartásáról. A döntés ellen a szuperintendánshoz lehet fordulni.

Ha az igazgató visszavonja döntését, akkor a tanuló az osztályban maradhat.

Szuperintendánsi eltiltás az osztály/iskola látogatásától

Ha olyan súlyos kötelezettségszegést követett el a tanuló, amely 5 napnál hosszabb felfüggesztést kíván, akkor van helye a *szuperintendánsi eltiltás az osztály/iskola látogatásától* büntetés kiszabásának. Csak fegyelmi eljárás keretében és csak a new yorki oktatási főosztály iskolai és ifjúságvédelmi osztályvezetője vagy a kerületi szuperintendáns jogosult a büntetés kiszabására.

A fegyelmi eljárást megelőzően az igazgató feladata, hogy a szemtanúkat kikérdezze, bizonyítékokat begyűjtse, a kötelezettségszegő tanulót kihallgassa és lehetőséget adjon neki, hogy írásban ellenvéleményét fejezze ki. Az előbb említettekről az igazgató írásos jegyzőkönyvet készít.

Az eltiltás attól az időponttól hatályos, amikor a szuperintendáns jóváhagyó határozatát az igazgató megkapta. A szuperintendáns feladata, hogy határozatáról értesítse az igazgatót, az alternatív nevelési program kidolgozásáért felelős osztályvezetőt.

A tanulót az igazgató értesíti az eltiltó határozatról.

A szuperintendáns és az igazgató is ajánlott levélben értesíti a szülőt a tanuló eltiltásáról. A levélben ki kell térni az elkövetett kötelezettségszegésre, azok bizonyítékaira, a döntés indoklására, a fegyelmi tárgyalás helyére és idejére. Továbbá a szülő jogára, hogy a döntés ellen fellebbezhet (az igazgató által a bizonyítékokról, illetve a tanúvallomásokról készült jegyzőkönyveket a szülő rendelkezésére kell bocsátani), illetve arra a lehetőségre, hogy a tanuló tárgyalás nélkül bűnösnek vallhatja magát. A levélben ismertetni kell az eltiltás idejére

megállapított alternatív nevelési program tartalmát, helyét, illetve a szülő jogát, hogy az alternatív nevelési program ellen fellebbezhet és annak megváltoztatását kérheti.

Az igazgató a szülőt a kitiltásról egyéb módon is értesíteni köteles, hogy a szülő minél hamarabb tudomást szerezzen a gyermeke ellen megindított intézkedésekről.

Az áldozat, ha ezt a szuperintendáns szükségesnek tartja, készíthet egy írásos nyilatkozatot arról, hogyan élte meg az ellene elkövetett cselekményt.

Rendőrséget értesíteni kell, ha bűncselekményt követtek el. Ezzel egyidejűleg a szülőket is értesíteni kell. Ha a rendőrség a gyermeket őrizetbe veszi és a szülő nem érkezik meg időben, akkor az egyik pedagógusnak el kell kísérni a tanulót a rendőrségre.

A tanuló az eltiltó határozatról szóló értesítés megérkezését követően bűnösnek vallhatja magát a kötelezettségszegés elkövetésében és tárgyalás nélkül elfogadhatja az eltiltást. Ekkor is lehetősége van nevelési konferencia tartására, amelyben az igazgató, a szülő, illetve a tanuló megbeszélhetik az eltiltást követő nevelési programot és az eltiltás lejárt utáni beilleszkedési tervet.

Az eltiltás elrendeléséről minden egyéb esetben fegyelmi tárgyalást kell tartani. Az eltiltó határozatot követő 5. napig a tárgyalást le kell folytatni. A szuperintendánsnak vagy meghatalmazottjának jelen kell lennie a tárgyaláson. Tanúkkal és bizonyítékokkal kell igazolni a vádakát. A sértett vallomását, ha szükséges, meg kell hallgatni, de egyéb tanúvallomásnak vagy bizonyítéknak is igazolni kell a kötelezettségszegést. A kötelezettségszegő tanulót jogi képviselő is képviselheti.

Ha az eltiltó határozatot követő 5. napig a szuperintendáns vagy az iskola hibájából nem tudták a tárgyalást lebonyolítani, akkor a tárgyalás végéig a kötelezettségszegő tanulót vissza kell helyezni az iskolába. Ugyanakkor ha az eltiltó határozatot követő 5. napig a szülő hibájából nem tudták a tárgyalást lebonyolítani, akkor a gyermek eltiltása fennmarad.

A tárgyaláson a kötelezettségszegő tanulónak és szülőjének minden lehetőséget meg kell adni álláspontjuk kifejtésére, minden ezt akadályozó személyt el kell távolítani az eljárásból.

A tanúkat két nappal előbb kell idézni a tárgyalásra. Ha a tanú az iskola tanulója, akkor a diák szüleinek hozzájárulását is be kell szerezni. Ha szükséges, akkor a szülő kérésére a tanút a szuperintendáns zártan hallgatja meg.

A tárgyalás végén a szuperintendánsnak határozatot kell hoznia az eltiltás fenntartásáról, annak időtartamáról és a döntés felülvizsgálatának legkorábbi időpontjáról. A döntést két napon belül a szülőnek meg kell küldenie. A hozott döntés ellen New York város oktatási főosztályának vezetőjéhez lehet fellebbezni

Szuperintendánsi eltiltás fajtái:

- 6-10 napig tartó eltiltás, amely keretében a tanulót egy másik, alternatív oktatást biztosító intézményben oktatják;
- 30-90 napig tartó eltiltás, amely keretében a tanulót egy másik, alternatív oktatást biztosító intézményben oktatják. Meg kell állapítani egy 30 napnál nem hosszabb periódust, amelyen belül felülvizsgálják a kizárást és visszahelyezhetik a tanulót az eredeti iskolájába;
- 1 évig tartó eltiltás, amely keretében a tanulót egy másik, alternatív oktatást biztosító intézményben oktatják. Meg kell állapítani egy 6 hónapnál nem hosszabb periódust, amelyen belül felülvizsgálják a kizárást és visszahelyezhetik a tanulót az eredeti iskolájába;
- 1 évig tartó eltiltás, amely keretében a tanulót egy másik, alternatív oktatást biztosító intézményben oktatják. Az eltiltás felülvizsgálatának kizárása mellett.

Kizárás

A szuperintendáns a fent említett eljárás mellett a gyermeket kizárhatja a kerület iskoláiból, ha a legsúlyosabb kötelezettségszegéseket követte el. Ilyen intézkedés csak olyan tanuló ellen hozható, aki a tanév kezdete előtt betöltötte a 17. életévét.

A fegyelmi előírásokról szóló iránymutatás nem büntetésként említi, de büntetésként fogható fel a tanuló másik iskolába helyezése. Ennek két fajtáját ismerteti az irányelv. Az egyikben a szülő kéri a gyermek áthelyezését másik intézménybe. A másikban az igazgató kéri a gyermek áthelyezését. Ez utóbbi esetben a szuperintendánsnak kell jóváhagynia az igazgató kérelmét. Miután megvizsgálta az igazgató indokait, valamint a tanuló és szülő véleményét is kikérte. Ha a szuperintendáns a kérelmet jóváhagyta, akkor a gyermek a kérelemben megjelölt másik iskolába köteles járni.⁵

Alternatív büntetések és életvezetési tanácsok⁶

A fegyelmi szabályzatokról szóló iránymutatás kihangsúlyozza, hogy ahol csak lehetséges alternatív büntetéssel kell kiváltani az intézkedéseket, illetve alternatív életvezetési tanácsokkal kell segíteni a tanulókat. Az irányelv minden szintű kötelezettségszegésnél

---

⁵ New York City Department of Education Regulation of the Chancellor A-450
<<http://docs.nycenet.edu/docushare/dsweb/Get/Document-23/A-450.pdf>>, letöltve: 2009.10.11

⁶ NYC Discipline Code 4-6. pp.

felsorolja az alkalmazható alternatív intézkedéseket. Ezek az alternatív beavatkozások az alábbiak lehetnek:

Visszatérést segítő program. Az iskola feladata, hogy a kizárásból visszatérő tanulóknak segítséget nyújtson az iskolai életbe való minél gyorsabb visszailleszkedéshez.

A szülőkkel való kapcsolatteremtés. Ez az alternatív beavatkozás a szülőkkel való minél szélesebb körű kapcsolattartást jelöli meg céljául. Főleg a súlyos kötelezettségszegések megelőzése érdekében.

Tanácsadói beavatkozás. Ahol lehetőség van rá, ott az iskolának tanácsadó (életvezetési tanácsadó, iskola pszichológus, szociális munkás) segítségét kell kérnie, ha a gyermeket veszélyeztetettnek érzi.

Életvezetési tárgyalás. Egy olyan megbeszélés, ahol az igazgató, a tanuló, a szülő és a tanácsadók közösen próbálnak megoldást találni a kialakult helyzet feloldására, és célokat jelölnek meg, amelyek megvalósulásától a további kötelezettségszegések megelőzését remélik.

Egyéni és kortárs megbeszélések. Ezeken a megbeszéléseken a tanulók személyes hangnemben tudják a problémájukat előadni, valamint problémamegoldó stratégiákat tanulni kortársaiktól.

Kortárs mediáció. A tanulók egymás között, személyes hangnemben próbálnak közvetíteni a konfliktusok feloldása érdekében.

Mentor programok.

Egyéni fejlesztési szerződés. A tanuló és tanárai – szülői jóváhagyás mellett – kötnek egy szerződést, amelyben meghatároznak célkitűzéseket és azok teljesítésülése esetén jutalmakat.

Viselkedési rövid feljegyzés. A tanár és az igazgató rövid időközönként feljegyzéseket ír a szülő felé a tanuló viselkedési fejlődéséről.

Együttműködés tanulói személyiség csoporttal. Az iskolában létrehozott személyiségi csoportok segítenek nyomon követni és megoldani a tanulókat érintő tanulási és érzelmi kríziseket.

Konfliktuskezelési műhelyek. A tanulók szakemberektől sajátíthatnak el konfliktuskezelő technikákat.

Részvétel közösségi munkában (szülői egyetértéssel). A gyermeknek biztosítanak közösségi munkát, amely az idejének értelmes eltöltését segíti elő, megakadályozza a deviáns időtöltést és segít a megfelelő szocializációban.

Jelentkezés közösségi szervezetnél. Ezeknél a szabadidős szervezeteknél iskola utáni programokkal helyesen töltheti el az idejét a tanuló.

Jelentkezés függőség leküzdését segítő szervezetnél. Drog és alkohol problémák leküzdéséhez kap segítséget a tanuló ezeknél a szervezeteknél.

Jelentkezés erőszak, illetve szexuális visszaélés áldozatait segítő szervezetnél. Ezeknél a szervezeteknél erőszakos cselekmények áldozatai kapnak segítséget az őket ért sérelmek feldolgozásához.

Jelentkezés iskolai székálás, megfélemlítés (bullying) áldozatait segítő szervezeteknél. Ezeknél a szervezeteknél az iskolai székálás, megfélemlítés áldozatai kapnak segítséget az őket ért sérelmek feldolgozásához.

Összegzés

Összegzésként megállapítható, hogy a new yorki rendszer egy nagyon összetett és mindenre kiterjedő szabályozást alkot.

Az állami rendelkezések a legfontosabb anyagi és eljárási szabályokat lefedik, illetve abban részletes iránymutatásokat nyújtanak. Ezáltal az iskolák kellő segítséget kapnak a saját fegyelmi szabályzatuk megalkotásához és érvényesülnek a legfontosabb garanciális szabályok is.

Bár a rendszer talán néha túl gyorsan is próbál reagálni, de mégis kellően biztosítja, hogy egy eljárás alá vont személyt se érhessen hátrány a fegyelmi eljárás alatt.

A döntéshozók széles körű differenciálása megeremti a gyors reagálás lehetőségét, ugyanakkor a szigorú büntetések kiszabása kikerül az iskola kompetenciájából és az iskolától független személy, szervezet hozhatja meg. Ezzel elkerülhető, hogy a döntést helyi szinten történő viszályok egyoldalú rendezésére használják.

A kötelezettségszegések részletes meghatározása egyfajta iránymutatást is ad az iskolák számára, így a saját fegyelmi szabályzat kidolgozása, illetve a fegyelmi eljárás során elkerülhetőek a túlzó büntetések.

Az alternatív büntetések széles választéka, pedig a konfliktuskezelés modern és hatékony technikáinak nyit teret.